

Εφημερίδα των Συντακτών

"Αγροτικό ζήτημα και παραγωγική ανασυγκρότηση"



17.02.2016

Συντάκτης: Γιάννης Καραγιάννης*

Η εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) τα τελευταία 30 χρόνια είχε, κατά την άποψή μου, καταστροφικές συνέπειες για την ελληνική γεωργία, λόγω του καθεστώτος των επιδοτήσεων.

Οι αγρότες μας εγκατέλειψαν τις παραδοσιακές ελληνικές καλλιέργειες, όπως όσπρια και κτηνοτροφικά φυτά, και στράφηκαν σε επιδοτούμενα προϊόντα.

Αποτέλεσμα αυτής της τακτικής ήταν οι αθρόες εισαγωγές αμφίβολης ποιότητας γεωργικών προϊόντων, από κάθε σημείο του πλανήτη.

Το 1961 η χώρα μας παρήγε 12.586 τόνους φακές, το 1981 8.451 τόνους και το 2011 2.856 τόνους.

Το ίδιο και με τα ρεβίθια: το 1961 13.365 τόνους, το 1981 12.694 τόνους και το 2011 2.200.

Σήμερα εισάγουμε φασόλια από την Κίνα, μαυρομάτικα από το Περού και φακές από τον Καναδά. Το ίδιο συνέβη και με το σουσάμι, βάση του παραδοσιακού μας χαλβά.

Το 1961 η παραγωγή ήταν 6.374 τόνοι, το 1981 1.572 και το 2011 μόλις 33 τόνοι.

Η ίδια κατάσταση παρατηρείται και στην παραγωγή ξηρών καρπών, καθώς αμύγδαλα, φουντούκια, φιστίκια Αιγίνης κ.λπ. έμειναν εκτός επιδοτήσεων.

Ετσι, σήμερα, έχουμε μεγάλες εισαγωγές από τρίτες χώρες, καθώς και εισαγωγές καρυδιών από Αμερική, Γεωργία και Μολδαβία.

Το ίδιο επαναλήφθηκε στην εγχώρια παραγωγή λεμονιών. Από τους 216.874 τόνους το 1981 πέσαμε σήμερα στους 70.314 τόνους, με την αγορά να έχει πλημμυρίσει από τις εισαγωγές.

Η ντομάτα δείχνει μια σχετική αύξηση, αλλά πρόκειται για τη βιομηχανοποιημένη, που ήταν επιδοτούμενο προϊόν.

Παρόμοια πολιτική ακολουθήθηκε και στα κτηνοτροφικά φυτά: τριφύλλι, μπιζέλι, κουκί, ρεβίθι, λούπινο κ.λπ., που αντικαταστάθηκαν από εισαγόμενη σόγια, βασική σήμερα ζωτροφή.

Αν προσθέσουμε σε αυτό την εξαφάνιση ντόπιων φυλών προβάτων και την αντικατάστασή τους με ξένες φυλές, γίνεται ορατός ο κίνδυνος για τα παραδοσιακά, ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντα μας.

Η αναφορά στην προβατοτροφία γίνεται όχι μόνο για λόγους ιστορικούς ή αυτάρκειας που παρουσιάζει, αλλά γιατί το πρόβειο γάλα αποτελεί τη βάση της φέτας.

Η παγκόσμια ζήτηση για το προϊόν ξεπερνάει τους 500.000 τόνους. Η ελληνική παραγωγή ανέρχεται στους 92.000 τόνους, εκ των οποίων οι 43.000 εξαγονται.

Επιβάλλεται η στήριξη και η ανάπτυξη της αιγοπροβατοτροφίας στη χώρα μας, καθώς και η χάραξη εθνικής στρατηγικής για τη φέτα (70% πρόβειο-30% κατσικίσιο γάλα) με εξαγωγικό προσανατολισμό.

Η ίδια εθνική στρατηγική απαιτείται και για το άλλο εθνικό μας προϊόν, το λάδι. Δυστυχώς σήμερα το 90% της ελληνικής παραγωγής (300.000 τόνοι ετησίως) πωλείται χύμα στους Ιταλούς και τους Ισπανούς.

Η πολυδιάσπαση της μικρής παραγωγής δεν βοηθάει την εξωστρέφεια, την εξασφάλιση ποσοτήτων για τις αγορές και την ανταγωνιστικότητα του προϊόντος.

Ο χώρος της κοινωνικής οικονομίας και τα κλάστερ μπορεί να παίξουν σημαντικό ρόλο στην κατεύθυνση αυτή.

Εκτός, όμως, της εθνικής στρατηγικής για τα εθνικά μας προϊόντα πρέπει να εκπονηθούν αντίστοιχα περιφερειακά σχέδια για την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της κάθε περιφέρειας.

Ο σωστός περιφερειακός-χωροταξικός σχεδιασμός θα δώσει λύσεις στα σημερινά αδιέξοδα.

Η Νέα ΚΑΠ μπορεί να βοηθήσει σε αυτό, αρκεί να υπάρξει ορθολογικός σχεδιασμός με εξωστρέφεια και συνέργειες. Η σύνδεση του τουριστικού προϊόντος με την πρωτογενή παραγωγή και την ελληνική γαστρονομία είναι αναπτυξιακός στόχος με μακροχρόνια προοπτική.

Δυστυχώς, σήμερα, η χώρα μας είναι ελλειμματική στα κυριότερα κτηνοτροφικά προϊόντα. Εισάγουμε το 65% του αγελαδινού γάλακτος, το 90% του βόειου κρέατος, το 65% του χοιρινού και το 25% των πουλερικών.

Οι εισαγωγές ξεπερνούν τα 2,5 δισ. ευρώ το χρόνο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στο εμπορικό μας ισοζύγιο.

Δεν είναι βεβαίως της παρούσης η ανάλυση της πολύχρονης παθογένειας του αγροτικού ζητήματος στην Ελλάδα.

Αυτό που συνέβη στη χώρα μας τα τελευταία τριάντα χρόνια δεν έχει προηγούμενο στην αγροτική οικονομία και την πρωτογενή παραγωγή: κατασπατάληση ευρωπαϊκών πόρων, «συνεταιριστικό» φαγοπότι, επενδύσεις χαμηλής τεχνολογίας, εσωστρέφεια, πολιτικός στρουθοκαμηλισμός, έλλειψη καινοτομίας, προστασία στα ασύδοτα αγροτικά βιλαέτια.

Το θέμα όμως είναι τι γίνεται από δω και πέρα.

Η ανασυγκρότηση της πρωτογενούς παραγωγής, βασικού πυλώνα της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας, δεν μπορεί να γίνει με ιδεοληπτικά σύνδρομα εκτός ευρωπαϊκού πλαισίου, έλλειψη περιφερειακού σχεδιασμού και ξεπερασμένο νομικό πλαίσιο για τους συνεταιρισμούς.

Η αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, με στόχο τη βελτίωση του προβλήματος της αυτάρκειας και την παραγωγή επώνυμων προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας και ποιότητας είναι μονόδρομος.

Το νέο πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ 2014-2020) θα συμβάλει σημαντικά στην παραπάνω κατεύθυνση.

Οι σημερινές αγροτικές κινητοποιήσεις ας γίνουν εφελτήριο για την παραγωγική Ελλάδα!

***Βουλευτής Ιωαννίνων ΣΥΡΙΖΑ, οικονομολόγος**